

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม
ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
Factors Affecting the Success of Ban Wang Kum Production Savings Group,
Bang Rakam Subdistrict, Bang Rakam District, Phitsanulok Province

ปณิชา วีระพันธ์¹,
กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์² และ ภาสกร ดอกจันทร์³
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม^{1,2,3}
Panicha Wiraphan¹,
Kampanart Wongwatthanaphong² and Phasakorn Dokchan³
Pibulsongkram Rajabhat University^{1,2,3}
Corresponding Author, Email: pani.wira@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม และ 3) เสนอแนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณศึกษาจากสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่มทั้งหมด จำนวน 291 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เลือกแบบเจาะจง จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Enter ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.60$)

2) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ($\beta = .257$, $p < .001$) และภาวะผู้นำของกรรมการ ($\beta = .297$, $p < .001$) ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 26.0 ($R^2 = .260$)

* ได้รับบทความ: 10 มีนาคม 2569; แก้ไขบทความ: 2 มิถุนายน 2569; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2569

3) แนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การศึกษา
ดูงานและฝึกอบรม การพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริมเงินออมและการสนับสนุน และการมีกฎระเบียบข้อ
บังคับที่ชัดเจนและรัดกุม

คำสำคัญ: ปัจจัยความสำเร็จ; ความสำเร็จ; กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

Abstract

This research aimed to: 1) examine the level of success of Ban Wang Kum Production Savings Group; 2) investigate the factors affecting its success; and 3) propose guidelines for its development. A mixed-methods research design combining quantitative and qualitative approaches was employed. The quantitative component covered all 291 members of Ban Wang Kum Production Savings Group, while the qualitative component involved eight purposively selected key informants. The research instruments were a questionnaire and an interview form. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis using the Enter method, while qualitative data were analyzed descriptively.

The findings showed that:

1) the overall level of success of the group was high ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.60$)

2) participation ($\beta = .257$, $p < .001$) and committee leadership ($\beta = .297$, $p < .001$) significantly affected the group's success at the .05 level, and the four predictors jointly explained 26.0% of the variance ($R^2 = .260$)

3) the development guidelines comprised four areas: study visits and training, technology development, savings promotion and support, and clear and rigorous rules and regulations

Keywords: Success Factors; Success; Production Savings Group

บทนำ

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต (Saving Group for Production) เป็นแผนงานที่สำคัญที่สุด แผนงานหนึ่ง ที่กรมการพัฒนาชุมชน จะต้องดำเนินการตามพันธกิจที่ได้กำหนดไว้ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อให้ประชาชนในชนบทรวมตัวกันพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชน แก้ไขปัญหาขาดแคลนเงินทุน และ ปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพด้วยตนเองโดยการฝึกฝนให้ประชาชนรู้จัก ประหยัด อดออม เก็บสะสมเงินทุนที่เหลือจากการใช้จ่ายมาฝากไว้กับกลุ่มเป็นประจำสม่ำเสมอ เพื่อเป็นทุนในการประกอบ อาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นการผสมผสาน ระหว่างแนวคิดของสหกรณ์เครดิตยูเนียนและสินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยใช้เงินเป็นเครื่องมือในการ พัฒนาคน ด้วยการให้สมาชิกฝากเงินเดือนละ 1 ครั้ง ๆ ละเท่า ๆ กันเป็นการฝึกสมาชิกให้เป็นคนตรง ต่อเวลา เมื่อรวมเงินกองทุนของกลุ่มได้จำนวนมากแล้วก็เปิดโอกาสให้กู้ยืมไปลงทุน ประกอบอาชีพ โดยคิดดอกเบี้ยต่ำมีเงินปันผล และเฉลี่ยคืน รวมทั้งบริหารงานในรูป คณะกรรมการที่เลือกมาจาก สมาชิกกลุ่มฯ เป็นการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของประชาชนในการพัฒนาตนเองและผู้อื่นด้วย การประหยัด เก็บออม ยึดหลักคุณธรรม 5 ประการได้แก่ ซื่อสัตย์ เสียสละ รับผิดชอบ เห็นอกเห็นใจและ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน (สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน, 2563)

กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ก่อตั้ง ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2544 มีผู้สนใจสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกประเภทสามัญ จำนวน 50 คน รวบรวมเงิน สัจจะได้เป็นจำนวน 2,500 บาท ปัจจุบันกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่มมีสมาชิกจำนวน 291 คน มีเงินสัจจะสะสมเป็นเงิน 2,021,635 บาท เมื่อดำเนินการระดมเงินออมมาได้ระยะหนึ่งจนสมาชิกมีความ เข้าใจในการดำเนินงานของกลุ่มจึงนำเงินทุนที่มีอยู่มาดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาของ สมาชิกและในหมู่บ้านดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาอาชีพโดยเป็นแหล่งเงินทุนให้สมาชิกกู้เงินไปประกอบอาชีพ ขยายการผลิตและเพื่อใช้เป็นสวัสดิการในครอบครัว และ 2) ด้านการสงเคราะห์และสวัสดิการโดยการ ช่วยเหลือสมาชิกและผู้ยากไร้ในชุมชน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก, 2567)

จากการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผล ให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่มได้รับการคัดเลือกให้เป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในระดับดี เด่น ระดับเขต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 จากผลการประเมินดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัย มีความสนใจ ที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบล บางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก” ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าในปัจจุบันกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต บ้านวังกุ่มมีความสำเร็จอยู่ในระดับใด มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการ ผลิตซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปสู่แนวทางการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาเพื่อยกระดับกระบวนการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม และนำไปเป็นต้นแบบในการดำเนิน งานของกลุ่มออมทรัพย์ของชุมชนอื่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การวิจัยเชิงปริมาณศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุม จำนวน 291 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก, 2567) ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8 คน ประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุม จำนวน 3 คน คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน จำนวน 2 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุม และตอนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุม และ 2) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุม
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือ จากนั้นนำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 ชุด และตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .919 ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่นมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุมในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิก จำนวน 291 คน ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามประเด็นที่กำหนด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์เชิงพรรณนาและสังเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ผลการวิจัย

1. ระดับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำจังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม โดยภาพรวม

ลำดับ	ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ	ระดับความคิดเห็น		
		μ	σ	แปลผล
1.	หลักนิยมประชาธิปไตย	4.10	0.79	มาก
2.	หลักประชาธิปไตย	4.08	0.62	มาก
3.	หลักความรับผิดชอบทางการบริหาร	3.85	0.85	มาก
4.	หลักการบริหารจัดการแนวใหม่	3.99	0.77	มาก
ภาพรวม		4.01	0.60	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักนิยมประชาธิปไตย ($\mu = 4.10$) รองลงมา คือ หลักประชาธิปไตย ($\mu = 4.08$) หลักการบริหารจัดการแนวใหม่ ($\mu = 3.99$) และหลักความรับผิดชอบทางการบริหาร ($\mu = 3.85$) ตามลำดับ

2. ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม โดยภาพรวม

ลำดับ	ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ	ระดับความคิดเห็น		
		μ	σ	แปลผล
1.	การบริหารจัดการ	4.22	0.72	มาก
2.	การมีส่วนร่วม	4.17	0.74	มาก
3.	การสนับสนุนจากภาครัฐ	4.03	0.67	มาก
4.	ภาวะผู้นำของกรรมการ	4.19	0.66	มาก
ภาพรวม		4.15	0.47	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.22$) รองลงมา ได้แก่ ภาวะผู้นำของกรรมการ ($\mu = 4.19$) การมีส่วนร่วม ($\mu = 4.17$) และการสนับสนุนจากภาครัฐ ($\mu = 4.03$) ตามลำดับ

3. การทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก (Multiple Regression Analysis)

ตัวพยากรณ์		B	Std.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่		1.725	.279		6.177	.000
การบริหารจัดการ	(X1)	-.020	.043	-.024	-.470	.638
การมีส่วนร่วม	(X2)	.207	.049	.257	4.250	.000
การสนับสนุนจากภาครัฐ	(X3)	.095	.059	.105	1.598	.111
ภาวะผู้นำของกรรมการ	(X4)	.268	.052	.297	5.156	.000
R = .510 R ² = .260 SEest = .519						
F = 25.103 Sig. = .000*						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .510 และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) เท่ากับ .260 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่มได้ร้อยละ 26.0 โดยแบบจำลองการถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 25.103$, $p < .001$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานพบว่า การมีส่วนร่วม (X2) มีค่า $\beta = .257$ ($p < .001$) และภาวะผู้นำของกรรมการ (X4) มีค่า $\beta = .297$ ($p < .001$) ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการบริหารจัดการและการสนับสนุนจากภาครัฐไม่พบอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. แนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8 คน ประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม จำนวน 3 คน คณะกรรมการกลุ่ม จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน จำนวน 2 คน สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ 3 ประเด็น ดังนี้

1. ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม สรุปได้ว่า การดำเนินงานของกลุ่มได้รับการส่งเสริมตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน โดยมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมระบบการจัดการทุนของชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนผ่านกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน การดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์และจูงใจให้ประชาชนสมัครเป็นสมาชิกการระดมเงินฝาก และการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ความรู้และร่วมกันแก้ไขปัญหาของกลุ่ม

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำของคณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษา ติดตามปัญหาของสมาชิก และร่วมกันหาแนวทางช่วยเหลือ เช่น กรณีสมาชิกขาดส่งเงินสัจจะตามกำหนด คณะกรรมการจะสอบถามสาเหตุ นำปัญหากลับมาหารือ และร่วมกันกำหนดแนวทางช่วยเหลือที่เหมาะสม

3. แนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม สรุปได้ว่า ควรส่งเสริมการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการศึกษาดูงานและการฝึกอบรมพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนินงาน ส่งเสริมการออมและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับให้ชัดเจนและรัดกุม เพื่อให้กลุ่มเติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. **ระดับความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำจังหวัดพิษณุโลก** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีให้บริการแก่สมาชิกด้วยความเสมอภาค ความรวดเร็ว และไม่เลือกปฏิบัติ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคณะกรรมการและสมาชิกต้องมีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ปฏิบัติตนตามวัตถุประสงค์และกลุ่มมีความเข้มแข็ง สอดคล้องกับหลักการของกรมการพัฒนาชุมชน (2564) ที่ได้กำหนดแนวทางการประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล (4 หลักการสำคัญ 10 หลักการย่อย 21 ตัวชี้วัด) หลักหลักนิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) คือ การนำหลักความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้ หลักความโปร่งใสเปิดเผย หลักนิติธรรม และหลักความเสมอภาค มาใช้ในการประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภวรรณ คงเสมา (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลวังราย อำเภอดงพวน จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลวังราย

อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า ความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาต่อเนื่อง รองลงมา คือ การพึ่งตนเอง ได้รับความพึงพอใจของสมาชิก และความสามารถปรับตัวได้ดี ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม พบว่า การมีส่วนร่วม ($\beta = .257$) และภาวะผู้นำของกรรมการ ($\beta = .297$) ส่งผลต่อความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนให้เห็นว่าความสำเร็จของกลุ่มมิได้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างการบริหารเพียงอย่างเดียว แต่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกควบคู่กับบทบาทของผู้นำในการประสานงาน ให้คำปรึกษา และสร้างความเชื่อมั่นแก่สมาชิก ผลดังกล่าวสอดคล้องกับสุรตดา ตาเสือ (2564) ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และสอดคล้องกับฤทธิชัย ขุนโยธา (2564) ที่พบว่าปัจจัยด้านการดำเนินงานของกลุ่มส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

3. แนวทางในการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม สักเคราะห์ได้ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การศึกษาดูงานและการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ของคณะกรรมการและสมาชิก 2) การพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการประชาสัมพันธ์ 3) การส่งเสริมเงินออมและการสนับสนุน เพื่อเสริมความมั่นคงของเงินทุนและสวัสดิการ และ 4) การปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับให้ชัดเจนและรัดกุม แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับบุญยพร อิงชาติเจริญ (2565) ที่เสนอให้สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และพัฒนากิจกรรมเครือข่ายของกลุ่มออมทรัพย์ให้หลากหลายมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพและแหล่งทุนที่เหมาะสม เพื่อเสริมความมั่นคงในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
2. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควรทบทวนและปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับให้มีความชัดเจนรัดกุม โปร่งใส และสอดคล้องกับแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชน
3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนรุ่นใหม่และพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ การจัดเก็บข้อมูล และการประชาสัมพันธ์
4. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควรพัฒนาความรู้และทักษะของคณะกรรมการและสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ผ่านการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหา อุปสรรค และความต้องการของคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านเทคโนโลยีและทักษะดิจิทัลที่มีผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
3. ควรพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่บูรณาการการมีส่วนร่วมของสมาชิก ภาวะผู้นำ และการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่มได้เป็น 4 องค์ประกอบที่สนับสนุนความเข้มแข็งและความยั่งยืนของกลุ่ม ได้แก่ 1) การเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผ่านการศึกษาดูงานและฝึกอบรม 2) การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและการสื่อสาร 3) การส่งเสริมเงินออมและการสนับสนุนเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน และ 4) การมีกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจนและรัดกุม ทั้ง 4 องค์ประกอบควรดำเนินการควบคู่กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกและภาวะผู้นำของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่ามีอิทธิพลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้เพื่อการพัฒนาออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม

จากภาพที่ 1 การพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตควรดำเนินการอย่างเชื่อมโยงใน 4 ด้าน ได้แก่ การศึกษาดูงานและฝึกอบรม การพัฒนาเทคโนโลยี การส่งเสริมเงินออมและการสนับสนุน และการปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับ โดยมีการมีส่วนร่วมของสมาชิกและภาวะผู้นำของคณะกรรมการ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานเกิดผลอย่างต่อเนื่อง

1. การศึกษาดูงานและการฝึกอบรม ควรเพิ่มพูนความรู้ให้แก่คณะกรรมการและสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ผ่านการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม เพื่อนำความรู้มาปรับใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาอาชีพของสมาชิก

2. การพัฒนาเทคโนโลยี ควรส่งเสริมการใช้เครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมกับการดำเนินงาน รวมทั้งเปิดโอกาสให้เยาวชนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมและช่วยพัฒนาการประชาสัมพันธ์ของกลุ่ม

3. เงินออมและการสนับสนุน ควรส่งเสริมการระดมเงินออมในระดับที่เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิก พร้อมประสานการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมความมั่นคงของกลุ่มและพัฒนาสวัสดิการของสมาชิก

4. กฎระเบียบข้อบังคับ ควรปรับปรุงระเบียบและข้อบังคับให้ชัดเจน รัดกุม และเหมาะสมกับบริบทของกลุ่ม โดยเฉพาะหลักเกณฑ์การอนุมัติวงเงินกู้ การบริหารความเสี่ยง และหลักประกันการกู้ยืม

เอกสารอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมชน. (2564). แนวทางการประเมินศักยภาพกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามหลักธรรมาภิบาล. กระทรวงมหาดไทย.

บุญยพร อิงชาติเจริญ. (2565). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านสระยายชี ตำบลเนินปอ อำเภอสามง่าม จังหวัดพิจิตร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ฤทธิชัย ขุนโยธา. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีผลงานระดับดีในเขตพื้นที่อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ศุภวรรณ คงเสมา. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตและขยายพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลจี่วราย อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก. (2567). กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านวังกุ่ม ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก.
- สำนักพัฒนาทุนและองค์การการเงินชุมชน. (2563). คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- สุรรัตดา ตาเสือ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลหัวปลวก อำเภอสายบุรี จังหวัดกระบี่. (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.